

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАКАЗ

03 серпня 2022 р.

м. Мукачево

№ 107-ОД

Про затвердження та введення в дію інструкцій щодо дій працівників та здобувачів вищої освіти Мукачівського державного університету при загрозі та виникненні надзвичайної ситуації соціального та воєнного характеру

На виконання Законів України «Про охорону праці», "Про пожежну безпеку", п. 4.3.8 Положення « Про розробку інструкцій з охорони праці» , та з метою забезпечення учасниками освітнього процесу закладу дотримання правил з охорони праці та пожежної безпеки,

НАКАЗУЮ:

- 1.Затвердити та ввести в дію інструкції з охорони праці, пожежної безпеки, цивільного захисту в кількості 1 шт., згідно переліку(Додаток 1, 2).
- 2.Інструкції зазначені в п.1 даного наказу вважати такими, що належать до нормативних актів про охорону праці та є обов'язковими до виконання всіма учасниками освітнього процесу Мукачівського державного університету.
- 3.Завідувачу відділу охорони праці Гобрей М.В. забезпечити своєчасну реєстрацію інструкцій в установленому порядку та їх видачі під розпис керівникам структурних підрозділів.

4. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Ректор

Тетяна ЩЕРБАН

Погоджено :

Перший проректор

Володимир ГОБЛИК

Проректор з науково-педагогічної роботи

Василь КОБАЛЬ

Проректор з науково-педагогічної роботи та

Василь ПІГОШ

Економічних питань – головний бухгалтер

Іван РУСИН

Провідний фахівець юридичного відділу

Василь ГОДЬМАШ

Головний інженер

Марія ГОБРЕЙ

Завідувач відділу охорони праці

Василь ФЕЦИНЕЦЬ

Начальник штабу цивільного захисту

Додаток 1
до наказу від 03.08.2022 року № 107-04

ІНСТРУКЦІЯ
щодо дій працівників та здобувачів вищої освіти Мукачівського державного університету при загрозі та виникненні надзвичайної ситуації соціального та воєнного характеру

Про загрозу та виникнення надзвичайної ситуації соціального та воєнного характеру науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти, працівники (далі – Персонал) Мукачівського державного університету отримують оповіщення від ГУ ДСНС України у Закарпатській області, Управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту Мукачівської міської ради, чергових диспетчерів, чергових сторожів університету, по радіо, телебаченню, через рухомі гучномовці, по телефону та особисто від керівництва університету, штабу цивільного захисту університету, деканів факультетів, завідувачів кафедр, викладачів.

1. Загальні правила поведінки.

Якщо Ви потрапили до подій пов'язаної з загрозою та виникненням надзвичайної ситуації соціального та воєнного характеру необхідно:

1.1. Дії вразі надзвичайних ситуацій військового характеру.

Отримавши повідомлення «Повітряна тривога» Персоналу університету НЕОБХІДНО НЕГАЙНО:

- вимкнути електроприлади, освітлення;
- перекрити крані газо – водопостачання;
- взяти документи, особисті речі і перейти до укриття.

На шляху до укриття, а також при вході в них необхідно дотримуватися спокою і порядку, допомагати молодшим дітям, старим і інвалідам.

Отримавши повідомлення «Відбій повітряної тривоги» Персоналу університету необхідно залишити укриття та в подальшому діяти відповідно до вимог керівництва.

Якщо на території університету почалася стрілянина Персонал університету ПОВИНЕН:

- при першій можливості залишити місце ведення бойових дій, мати при собі документи;
- якщо це неможливо, вивісити на будинку плакат: «Тут мирні мешканці», зробити запас продуктів харчування і води;
- уточнити місце, де вам може бути надана медична допомога;

- лягти на підлогу під вікно, пересуватись можна тільки повзком;
- не підходити до вікон;
- не спостерігати за ходом бойових дій;
- не стояти чи перебігати під обстрілом;
- не конфліктувати з озброєними людьми;
- не носити армійську форму або камуфльований одяг;
- не демонструвати предмети, схожі на зброю;
- не підбирати залишенні зброю та боєприпаси;
- якщо перестрілка застала вас на вулиці та негайно ляжте на землю, якщо по вас не стріляють то спробуйте зайняти найближче укриття (канаву, яму), переповзіть під бетонний бордюр.

Слід пам'ятати, що в зоні бойових дій, внаслідок застосування авіації, артилерійських систем, стрілецької зброї, населенню загрожує, насамперед, пряме ураження, що може привести до гибелі, тяжких поранень, контузій, опіків тощо.

Крім того, по-перше, виникають вторинні фактори ураження внаслідок руйнування будівель і споруд, виникнення пожеж, аварій на потенційно – небезпечних об'єктах господарювання;

По-друге, на території, де ведуться (ведуться) бойові дії, можуть залишатись боєприпаси, що не розірвалися, міни та інші замасковані вибухові пристрої, зберігати особистий спокій, не реагувати на провокації;

- не сповіщати про свої майбутні дії (плани) малознайомих людей, а також знайомих з ненадійною репутацією;
- завжди мати при собі документ (паспорт), що засвідчує особу, відомості про групу крові своєї та близьких родичів, можливі проблеми зі здоров'ям (алергію на медичні препарати тощо);

- знати місце розташування захисних споруд цивільної оборони поблизу місця проживання, роботи, місцях частого відвідування (магазини, базар, дорога до роботи, медичні заклади тощо). Без необхідності старатися як найменше знаходитись поза місцем проживання, роботи та малознайомих місцях;

- при виході із приміщень, пересуванні сходинами багатоповерхівок або до споруди цивільної оборони (сховища) дотримуватись правила правої руки (як при русі автомобільного транспорту) з метою уникнення тисняви. Пропускати вперед та надавати допомогу жінкам, дітям, перестарілим людям та інвалідам, що значно скоротить терміни зайняття укриття;

- уникати місць скучення людей;
- не вступати у суперечки з незнайомими людьми, уникати можливих провокацій;

- у разі отримання будь-якої інформації від органів державної влади про можливу небезпеку або заходи щодо підвищення безпеки передати її іншим людям (за місцем проживання, роботи тощо);

- при появі озброєних людей, військової техніки, заворушень негайно покидати цей район;
- посилювати увагу і за можливості, також залишити цей район, у разі появи засобів масової інформації сторони-агресора;
- якщо невідомі вам особи не орієнтуються на місцевості, розмовляють з акцентом, не характерна зовнішність, протиправні і провокативні дії, (проведення незрозумілих робіт тощо) необхідно негайно інформувати органи правопорядку, місцевої влади, військових;
- у разі потрапляння у район обстрілу необхідно сховатись у найближчому захисну споруду цивільної оборони, сховище (укриття). У разі відсутності пристосованих сховищ, для укриття використовувати нерівності рельєфу, (канави, окопи, заглиблення від вибухів тощо). У разі раптового обстрілу та відсутності поблизу споруд цивільного захисту, сховища і укриття – лягти на землю головою в сторону, протилежну вибухам. Голову прикрити руками (за наявності, для прикриття голови використовувати валізу або інші речі). Не виходьте з укриття до кінця обстрілу;
- надавати першу допомогу іншим людям у разі їх поранення. Визвати швидку допомогу, представників ДСНС України, органів правопорядку за необхідності військових;
- у разі, якщо ви стали свідком поранення або смерті людей, протиправних до них дій (арешт, викрадення, побиття тощо) постаратися з'ясувати та зберегти як найбільше інформації про них та обставини події для надання допомоги, пошуку, встановлення особи тощо. Необхідно пам'ятати, що Ви самі або близькі Вам люди, також можуть opinитись у скрутному становищі і будуть потребувати допомоги.

2. Дії при загрозі здійснення терористичного акту на території університету

2.1. Тероризм – суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому цілеспрямованому застосуванні насильства, шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади, або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я людей з метою досягнення злочинних цілей.

Терористичний акт, тобто застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, які створювали небезпеку для життя чи здоров'я людини або заподіяння значної майнової шкоди чи настання інших тяжких наслідків, якщо такі дії були вчинені з метою порушення громадської безпеки, залякування населення, провокації воєнного конфлікту, міжнародного ускладнення, або з метою впливу на прийняття рішень чи вчинення або не вчинення дій органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, службовими особами цих органів, об'єднаннями громадян, юридичними особами, або привернення уваги громадськості до

певних політичних, релігійних чи інших поглядів винного (терориста), а також погроза вчинення зазначених дій з тією самою метою.

2.2.Отримавши повідомлення про загрозу здійснення терористичного акту на території університету **НЕОБХІДНО:**

- з'ясувати обстановку;
- довести отриману інформацію про загрозу скосння теракту до свого керівника та сусідів;
- закрити крани газо-,водопостачання, відключити електроприлади та обладнання.
- підготуватись до можливої евакуації;
- зберігаючи рівновагу, точно і беззастережно виконувати рекомендації органів цивільного захисту, працівників органів правопорядку;
- не втрачати пильності, якщо ви помітили підозрілих людей, невідомі підозрілі предмети або речовини чи речі - негайно повідомити працівників органів правопорядку;
- прибрати із приміщень, балконів легкозаймисті, пожежо-вибухонебезпечні речовини.

2.3. У разі виявлення взривного предмету або надходження інформації про «мінування, закладення взрывів» **НЕОБХІДНО:**

- ні за яких обставин не торкатися до знахідки!
- негайно огородити місце, де знаходиться взривний предмет, позначити його та заборонити прохід у небезпечну зону.
- викликати оперативну службу порятунку ДСНС України (тел. 101), поліцію (тел. 102).
- якщо взривний предмет виявлено в приміщенні необхідно негайно залишити приміщення.

3. Дії в разі здійснення терористичного акту на території університету.

3.1. Якщо стався взрив і Ви опинились в небезпечній зоні:

- згрупувавшись, швидко падайте на підлогу, на землю;
- закройте руками голову так, щоб обличчя, голова та вушні раковини були щільно прикриті;
- остерігайтесь можливого обвалу конструкцій, обірваних проводів, осередків пожеж;
- терміново виходьте із небезичної зони.

Якщо Ви поранені, надайте собі першу допомогу, та надайте допомогу потерпілим, які можуть бути поруч.

3.2. Якщо Ви стали заручником у терористів:

- дотримуйтесь спокою, сховайтесь в укритті, прикраси, цінні речі;
- беззастережно виконуйте розпорядження терористів. Просіть дозволу на будь – які дії, навіть на те, щоб відкрити сумочку чи барсетку;

- голові комісії з НС організувати демеркуризацію і санітарний контроль за її проведенням (утримання парів ртуті у повітрі приміщення після демеркуризації не більше як $0,0003 \text{ мг}/\text{м}^3$);
- голові комісії з НС повторний контроль за утриманням парів ртуті зробити двічі з інтервалом 7 днів;
- до проведення занять у приміщенні приступати лише після дозволу відповідних служб.

4. При виникненні пожежі

Необхідно:

- керівникам підрозділів, черговим негайно зателефонувати за номером **101**, викликати пожежо-рятувальну службу та евакуювати персонал у безпечне місце згідно зі схемою евакуації;
- керівникам підрозділів, черговим організувати винесення майна у безпечне місце та надійну охорону, виключити електро-, газопостачання;
- керівникам підрозділів (командантам) проконтрлювати, щоб персонал був евакуйований із зони пожежі у безпечне місце;
- керівникам підрозділів (командантам) організувати гасіння пожежі наявними і первинними засобами пожежогасіння до прибуття пожежорятувальної служби, причому:
 - вогнегасні речовини направляти в місця найбільш інтенсивного горіння: не на полум'я, а на поверхню, охоплену полум'ям;
 - виходити із зони пожежі слід у навітряний бік
- керівникам підрозділів організувати зустріч пожежо-рятувальної служби;
- при рятуванні потерпілих із приміщення, що горить, та при гасінні пожежі дотримуватись правил:
 - перш ніж увійти у приміщення, охоплене полум'ям, накритися з головою мокрим покривалом;
 - відчиняти двері в задимлене приміщення обережно, щоб запобігти спалаху полум'я від швидкого припливу свіжого повітря; відчиняючи двері, знаходитися з боку ходу дверного полотна;
 - у сильно задимленому приміщенні рухатися, зігнувшись або поповзом;
 - побачивши людину в одязі, що горить, накинути на неї пальто, плащ або покривало і щільно притиснути; на місце опіку накласти пов'язку та відправити до лікарні;
 - для захисту від чадного газу дихати через зволожену тканину.

- наявність електроприводів (антен, мобільних телефонів), світловоду, який мигтить або безупинно горить;
- наявність диму, який виходить із предмета;
- збільшена маса предмета (наприклад - коробка із під цукерок, банка із під кави, книга, записник тощо);
- наявність у дверях (вікнах) будь-яких сторонніх предметів, закріплених до них шнуром, проводом або скотчем.

Якщо виявлений предмет, на Вашу думку, не повинен перебувати в цьому місці і видався Вам підозрілим, не залишайте його без уваги.

Додаток 2
до наказу від 03.08.2022 року
№ 107-ОД

ІНСТРУКЦІЯ

щодо дій працівників та здобувачів вищої освіти Мукачівського державного університету при загрозі та виникненні надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру

Про загрозу та виникнення надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру науково-педагогічні працівники, студенти, працівники (далі - Персонал) отримують оповіщення від ГУ ДСНС України у Закарпатській області, Управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту Мукачівської міської ради, чергових диспетчерів, чергових сторожів університету, по радіо, телебаченню, через рухомі гучномовці, по телефону та особисто від керівництва університету, штабу цивільного захисту університету, деканів факультетів, завідувачів кафедр, викладачів.

1. При аварії на Атомній електричній станції

Отримавши повідомлення управління (відділу) з питань НС: «Увага! Говорить управління з питань надзвичайних ситуацій м. Мукачева! Громадяни! Сталася аварія на АЕС. У населених пунктах району **(вказуються населенні пункти)** очікується випадання радіоактивних опадів. Персоналу необхідно перебувати в приміщенні, провести додаткову герметизацію житлових приміщень та продуктів харчування. Прийняти йодистий препарат. У подальшому діяти відповідно до вказівок ГУ ДСНС України у Закарпатській області, Управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту Мукачівської міської ради та начальника цивільного захисту університету.

Необхідно:

- укрити персонал у захисній споруді (далі ЗС). За відсутністю ЗС або неможливості зайняти ЗС, залишатися у приміщенні та провести додатково його герметизацію (затулити вікна, двері, горища, димохід та заклеїти в них щілини);
- організувати прийняття йодистого препарату;
- ввести режим радіаційного захисту;
- виставити пост РХС та організувати чергування його особового складу;
- згідно із вказівками ГУ ДСНС України у Закарпатській області, Управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту

Мукачівської міської ради та начальника цивільного захисту університету організувати евакуацію персоналу.

2. При аварії на підприємстві з викидом небезпечних хімічних речовин (НХР)

Отримавши повідомлення про аварію на хімічно-небезпечному об'єкті з викидом аміаку (хлору та ін.) та небезпеку хімічного зараження,

Необхідно:

□ керівникам підрозділів негайно вивести всіх із зони зараження в безпечне місце;

□ у разі неможливості негайно вийти із зони зараження, залишатися в приміщенні та провести додатково його герметизацію;

□ керівникам підрозділів організувати евакуацію Персоналу у безпечне місце після проходження хмари забрудненого повітря;

□ керівникам підрозділів забезпечити здійснення виходу із зони хімічного зараження в бік, перпендикулярний напряму вітру, уникаючи переходів через тунелі, яри (в яких концентрація НХР вища);

□ керівникам підрозділів при підозрі на отруєння НХР персоналу виключити фізичне навантаження, дати багато пити (чай, молоко, сік) та надати долікарську допомогу.

3. При забрудненні руттю, її парами

Необхідно:

□ керівникам підрозділів, черговим негайно повідомити ГУ ДСНС України у Закарпатській області, Управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту Мукачівської міської ради та начальника цивільного захисту університету та санепідемстанцію;

□ керівникам підрозділів вивести Персонал із забрудненої території і виключити доступ до неї;

□ керівникам підрозділів при можливості зробити механічне вилучення рутті (збирання вакуумним відсмоктувачем);

□ голові комісії з НС організувати демеркуризацію і санітарний контроль за її проведенням (utrимання парів рутті у повітрі приміщення після демеркуризації не більш як $0,0003 \text{ mg/m}^3$);

□ голові комісії з НС повторний контроль за утриманням парів рутті зробити двічі з інтервалом 7 днів;

□ до проведення занять у приміщенні приступати лише після дозволу відповідних служб.

4. При виникненні пожежі

Необхідно:

□ керівникам підрозділів, черговим негайно зателефонувати за номером **101**, викликати пожежо-рятувальну службу та евакуювати персонал у безпечне місце згідно зі схемою евакуації;

□ керівникам підрозділів, черговим організувати винесення майна у безпечне місце та надійну охорону, виключити електро-, газопостачання;

□ керівникам підрозділів (командантам) проконтрлювати, щоб персонал був евакуйований із зони пожежі у безпечне місце;

□ керівникам підрозділів (командантам) організувати гасіння пожежі наявними і первинними засобами пожежогасіння до прибуття пожежорятувальної служби, причому:

- вогнегасні речовини направляти в місця найбільш інтенсивного горіння: не на полум'я, а на поверхню, охоплену полум'ям;

- виходити із зони пожежі слід у навітриний бік

□ керівникам підрозділів організувати зустріч пожежо-рятувальної служби;

□ при рятуванні потерпілих із приміщення, що горить, та при гасінні пожежі дотримуватись правил:

- перш ніж увійти у приміщення, охоплене полум'ям, накритися з головою мокрим покривалом;

- відчиняти двері в задимлене приміщення обережно, щоб запобігти спалаху полум'я від швидкого припліву свіжого повітря; відчиняючи двері, знаходитися з боку ходу дверного полотна;

- у сильно задимленому приміщенні рухатися, зігнувшись або поповзом;

- побачивши людину в одязі, що горить, накинути на неї пальто, плащ або покривало і щільно притиснути; на місце опіку накласти пов'язку та відправити до лікарні;

- для захисту від чадного газу дихати через зволожену тканину.

5. При загрозі виникнення затоплення (катастрофічного затоплення)

Необхідно:

□ керівникам підрозділів оповістити та зібрати Персонал, довести до їх відома обстановку та поставити завдання відповідно до розпоряджень ГУ ДСНС України у Закарпатській області, Управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту Мукачівської міської ради та начальника цивільного захисту університету;

- керівникам підрозділів підготувати до евакуації мінімально необхідну кількість навчально-методичних посібників для продовження навчального процесу;
- погодити з начальником цивільного захисту університету послідовність та порядок евакуації із зони затоплення;
- керівникам підрозділів зосередити на верхніх поверхах навчально-методичні посібники для продовження освітнього процесу в безпечному місці.

6. При снігових бурях, ураганах, смерчах та інших стихійних лихах

Отримавши попередження про можливі стихійні лиха, керівникам підрозділів (командантам) організувати виконання необхідних попереджувальних заходів:

- укріпити окремі елементи будинку;
- герметизувати приміщення;
- підготувати засоби аварійного освітлення;
- створити запас питної води, продуктів харчування;
- на час бурі або інших стихійних лих заборонити вихід із приміщення.

7. При виникненні надзвичайних ситуацій епідеміологічного характеру

У разі виникнення і поширення групових та масових інфекційних захворювань керівникам підрозділів **необхідно**:

- забезпечити виконання заходів, рекомендованих органами охорони здоров'я щодо профілактики попередень інфекційних захворювань;
- посилити контроль за персоналом і станом їх здоров'я з метою активного виявлення хворих та дотримання гігієни та протиепідемічного режиму;
- у разі нездужання окремих науково-педагогічних працівників та студентів негайно ізолювати їх та організувати обстеження фахівцями лікувально-профілактичного закладу;
- забезпечити захист продуктів харчування та питної води від зараження;
- організувати лабораторну перевірку питної води та продуктів харчування;
- щоденно проводити дезінфекцію приміщень, звернути особливу увагу на побутові об'єкти;

- посилити контроль за регулярним профілактичним обстеженням працівників єдальні;
- щоденно доповідати начальнику цивільного захисту університету про захворюваність в підпорядкованому підрозділі.